

Havelte, 02-09-2014

Aan: College van B&W, raadsgriffier en beleidsafdeling schuldhulpverlening

Betr: - intrekking WOB-verzoek

- verzoek om de Gemeenteraad en het College van B&W te informeren met persbericht en monitor schuldhulpverlening

Geacht College en Raadsgriffier,

Hierbij trek ik mijn WOB-verzoek in. De attentiewaarde van een WOB-verzoek is weliswaar bijzonder hoog, maar minder doelmatig om met u in gesprek te komen. Dit is mede ingegeven door mijn ervaringen in de directe contacten met schulddienstverleners over de werkelijke resultaten. U heeft sinds de invoering van de nieuwe wet van 2012, meer verantwoordelijkheden voor de schuldhulpverlening gekregen. Er komen nu ook wel veel nieuwe taken op gemeenten af. Mogelijk heeft u zich bij de resultaatsverantwoordingen van schulddienstverleners meer laten leiden door de historie, inspanningen en goede intenties dan door de bereikte resultaten.

Niet verwonderlijk, want op deze wijze wordt de informatie ook aan u gepresenteerd. Kwalitatief hoogwaardige en outputgerichte kwantitatieve informatie is essentieel bij beleidsvorming, evaluatie, monitoren en beoogde effectmeting. Met deze benadering zult u voortaan met hele andere ogen naar de schuldhulpverlening en mogelijke andere domeinen kijken. Ik kan u helaas niet beloven dat u niet zult schrikken. Ik kan u gelukkig wel enigszins geruststellen. Het probleem wordt wel in eerste instantie veel groter, door de werkelijke resultaten te (h)erkennen. Hierdoor ontstaan echter vele nieuwe kansen en uitdagingen. Bijstellen als dat nodig blijkt, net als deze bijgestelde vraag om informatie. Durft u het aan?

In dat geval kom ik graag met u in gesprek over nieuwe schuldoplossingsstrategieën, integrale kostenbatenanalyse, besparingen, betere resultaten en resultaatsverantwoording.

Nieuwe methode en nieuwe oplossingsstrategie

Of de prestaties van uw schulddienstverlener nu boven of onder het landelijk gemiddelde zijn doet hier niets aan af. De ongeveer 90 % van de aanmeldingen, die in de diverse stadia zonder schuldoplossing uitvallen, is zeer verontrustend. Jaar in, jaar uit en deze cumulatie neemt alleen maar toe. Budgetbeperkingen, aangescherpte selectiecriteria, hogere exploitatiekosten, hogere kosten voor schuldeisers en vergroting van de eigen verantwoordelijkheid van schuldehebbers dwingen u tot actie. Het probleem van deze niet opgeloste problematische schulden is structureel en wordt met de dag groter. De absolute aantallen stijgen fors en de oplossingspercentages van de schuldhulpverlening en WSNP dalen. Ondanks de performance-paradox van stijgende succes- en slagingspercentages. Uit mijn unieke eigen analyse van de werkelijke schuldoplossingen blijkt regionaal sprake van grote verschillen. Zowel bij de schuldhulpverlening onderling, als ten opzichte van de wettelijke schuldsanering (WSNP). De huidige effectiviteit van beide systemen biedt overigens ook nog veel ruimte voor optimalisering van het aantal oplossingen. Door integrale sturing op prestatie en analyse van deelprocessen, kunnen de huidige twee systemen meer effect genereren.

Wilt u weten hoe?

Weet u hoeveel huishoudens in uw gemeente problematische schulden hebben, en ook ondanks

hulpvraag zonder oplossing zit? Gecumuleerd vanuit het verleden en nu actueel. Kent u het jaarlijkse aantal opgeloste schulden? Schulden zijn ook de oorzaak van een toenemend beroep op andere budgetten. Niet opgeloste schulden veroorzaken ook voor een aanzienlijk, maar onbekend totaalbedrag maatschappelijke vervolgcosten ten laste van uw andere budgetten. Die kunnen fors oplopen en zijn uiteindelijk voor uw rekening. Meer inzicht hierin brengt meer oplossingen dichterbij. Daarnaast heeft u ook nog een sociaal-maatschappelijk en economisch belang. Meer dan genoeg redenen.

Monitor

De bijgevoegde monitor heb ik speciaal voor u ontwikkeld en bied ik u gratis aan. Deze heeft meerdere functies:

- transparant inzicht in de resultaten en de werkelijke effecten van uw beleid en uitvoering
- als gemeenteraad en college krijgt uw informatie een kwaliteitsimpuls met een overzichtelijke resultaatsvergelijking van kritische succesfactoren van voorgaande jaren op 1 A-4 tje.
- u wordt een volwaardige gesprekspartner voor de professional
- heldere kostenstructuur van schuldbemiddeling en schuldoplossing
- werkelijke regievoering, monitoring en bijstellen van de uitvoering wordt mogelijk
- u voldoet daarmee meer aan wezenlijke uitgangspunten van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening
- u heeft na 2 jaar eindelijk de monitor en nulmeting ,waarmee veel gemeenten blijken te worstelen

Mag ik uw partner worden?

Bent u geïnteresseerd in de maximalisering van schuldoplossingen voor schuldebbbers en -eisers. Wilt u gemotiveerde schuldebbbers die nu uitvallen een nieuwe optie bieden, naast de schuldhulpverlening en wettelijke schuldsanering. Schuldeisers krijgen dan vaker en meer compensatie. Hun bereidheid tot medewerking gaat toe, in plaats van afnemen. Wilt u lagere exploitatiekosten, een aanvullende nieuwe methode en nieuwe strategie . Wilt u de inzet en zelfwerkzaamheid van de schuldebbbers daadwerkelijk invulling geven. Zij bereiken hun werkelijke schuldoplossing door hun eigen inspanningen. Ook voor niet gemotiveerde schuldebbbers heeft u meer opties dan nu mogelijk benut worden.

Samen met u, kunnen we meer schuldebbbers en schuldeisers een oplossing bieden. Tegen minder kosten en met een potentieel grote besparing op de maatschappelijke vervolgcosten. Deze kosten zijn nu nog ondoorzichtig omdat deze verspreid zijn over diverse budgetten. Een goed inzicht in deze kosten en die van externe ketenpartners is noodzakelijk. Cofinanciering behoort dan tot de opties. Ik hoop van harte dat u bereid bent om de werkelijke resultaten onder ogen te zien. Zeker nu u weet dat er veel problemen opgelost kunnen worden. Voor u en voor de burgers van uw gemeente. Een schuldoplossingsmethode (SOM) waarop u kunt rekenen. Kunnen uw schuldebbbers, -eisers en ik ook op u rekenen?

Een ontvangstbevestiging van de adressanten ,voorzien van de door u voorgestelde acties stel ik op prijs. Ik wacht uw reactie met bijzondere belangstelling af.

Met hartelijke groet,

Peter Westen

Onafhankelijk Schuldadviseur®

Lagelaan 25

76971 AS HAVELTE   06-83160546

Persbericht

Problematische schulden zonder oplossing treft elke dag 900 personen

Slechts 1 op de 8 problematische schulden van huishoudens wordt nog maar opgelost. Dit probleem neemt jaarlijks structureel toe, maar raakt vooral particulieren en de MKB-schuldeisers. De schuldhulpverlening (GKB) faalt op alle fronten qua uitvoering, interne controle, systeem en toezicht. De wettelijke schuldsanering (WSNP) functioneert veel beter. Echter schuldeisers en –eisers worden naar de minnelijke GKB gedwongen. Jaarlijks komen minimaal 150.000 huishoudens (900 personen per dag) tussen de wal en het schip. Dit wordt niet publiekelijk (h)erkend. Een tikkende tijdbom die het financiële systeem en betalingsmoraal bedreigt.

Systemen werken langs elkaar heen en zijn niet resultaatgericht

Het systeem van oplossing van problematische schulden is zelf onderdeel van het probleem geworden. De resultaten van de WSNP en GKB variëren regionaal sterk. Het aantal oplossingen is bij de WSNP soms drie keer groter. Niemand vergelijkt de resultaten van beide met elkaar. Beide overheidsinstanties meten hun resultaten niet vanuit de oplossing voor schuldekker en –eiser. De GKB fraudeert met allerlei data en komt daarmee uit op gemiddeld een factor 4 te hoog slagingspercentage. Dit zegt niets meer over het aantal oplossingen, hooguit iets over de inspanningen. De WSNP-verantwoording is weliswaar transparant, maar ook gestuurd op uitkomsten. Beide systemen zijn lastig vergelijkbaar op onderlinge resultaten. Beide rapporten zijn procesgericht en daardoor niet vergelijkbaar vanuit de optiek van de klant en de oplossing. De toegang tot de WSNP wordt steeds beperkt, ontmoedigd, bezuinigd op exploitatiekosten en duurder voor eisers. De minnelijke GKB heeft de prioriteit en de WSNP is de stok achter de deur. Gefaciliteerd met wettelijke dwangmiddelen, lagere kosten en overredingskracht worden schuldeisers naar de GKB gedwongen. De schuldhulpverlening is namelijk alleen voor schuldekkers op vrijwillige basis. MKB-schuldeisers hadden tot voor kort een toenemende voorkeur voor de WSNP. Deze heeft vaker resultaat, door lagere uitval bij toelating en een hoger slagingspercentage. Een strenger regime dat meer nettocompensatie geeft, ondanks dubbele kosten. Grotere schuldeisers hebben een andere positie, praten als branche mee en hebben convenanten met de GKB. Zij kunnen vaak de niet-geïncasseerde vorderingen in hun kostprijs verwerken. De MKB-schuldeisers kijken naar hun compensatie. Schuldekkers hebben in eerste instantie geen andere keuze dan de GKB. Verkokerde uitvoering leidt tot onnodig veel schuldekkers en –eisers die tussen de wal en het schip vallen. De onderlinge samenhang wordt te weinig herkend, waardoor het resultaat in de praktijk ondergeschikt is aan het systeem en de processen. Dit gaat aantoonbaar ten koste van de oplossingen. Het systeem wordt ook steeds meer ondergraven doordat diverse overheidsinstanties zichzelf bevoordelen ten opzichte van andere eisers. De dubbele compensatie en directe incasso door toegang tot bankrekeningen gaat ten koste van de andere eisers. Deze zien hun belangen geschaad door minder en lagere compensaties en verharderen hun opstelling naar de schuldekkers. Door snelheid en beslaglegging probeert men te incasseren en de overheid voor te zijn. Het vertrouwen en de medewerking van schuldeisers neemt daardoor zienderogen af. De schuldregelingen verlopen moeizamer en versterken vervolgens ook weer de neerwaartse spiraal.

Probleem veel groter dan (h)erkend door enorme volume

Officieel zijn er vorig jaar 89.000 huishoudens die zich bij GKB's gemeld hebben. Uit de data van individuele GKB's blijkt dat de uitval hiervóór varieert, maar gemiddeld hoog is met ongeveer 55 %.

Daarbij is er ook nog een groep van 17.000 die om persoonlijke of financiële redenen nog niet schuldregelingsrijp is. Tezamen zijn dit minimaal 226.000 huishoudens (1360 personen per dag). Dit aantal stijgt structureel nog elk jaar. De cumulatie van niet-opgeloste schulden in alle voorgaande jaren is op dit moment nog niet openbaar beschikbaar. Het gaat dus om een veelvoud van honderdduizenden huishoudens. Het BKR kent het exacte aantal. Echter zij registreert kredietinformatie uitsluitend voor haar leden, de kredietverstrekkers inclusief de GKB's. Het BKR verwerkt de schuldregelingen en betalingen statistisch en rapporteert hierover terug aan haar leden. Deze gigantisch grote groep wordt buiten de statistieken van de GKB, WSNP en overheden gehouden. Ook deurwaarders, incassobureaus en het maatschappelijk werk hebben verscheidene bedrijfsbelangen om deze informatie onder de pet te houden. Deze hebben hun handen al vol aan de sterk toenemende groep nieuwe schuldebbbers. Terecht wordt er gevreesd voor de afnemende betalingsmoraal als dit geheim onthuld wordt. Het publiekelijk bespreekbaar maken dient echter een hoger doel. Het zoeken naar nieuwe wegen om dit grote probleem te tackelen is urgent en noodzaak. Voor iedereen. Maar vooral voor die zeer gemelleerde groep honderdduizenden gezinnen (met kinderen) en hun MKB-schuldeisers.

Om te ontsnappen aan deurwaarders en incassobureaus betalen schuldebbbers met gelijke munt terug. Zij verdwijnen op hun beurt in grote getalen ook administratief uit de gemeentelijke basisadministratie. Bijna 7 van de 8 schuldebbbers heeft niet-opgeloste problematische schulden en betaalt deze niet. Waar deze groep blijft kan niet verklaard worden door het aantal huisuitzettingen en spookburgers. Worden zij nog benaderd door schuldeisers of ligt de prioriteit door enorme werkdruk en rendementsoverwegingen bij de nieuwe groep?

Vanaf 2007 is het aantal behandelden bij de GKB's met 87 % gestegen. Terwijl de WSNP-toelatingen gedaald zijn met 16 % naar het officiële aantal van 12.356. Geen enkele GKB rapporteert de bereikte oplossingen na 3 jaar.

Dit kan het BKR op postcodeniveau leveren, maar wordt gemeentelijke opdrachtgevers nu onthouden.

Zeer nuttige informatie voor colleges van B&W en gemeenteraden die hun beleid, effecten kunnen monitoren en bijstellen.

Steeds meer gemeenten doen zelf de intake. Bijvoorbeeld de gemeente Midden Drenthe met verontrustende resultaten: 66 % meer aanmeldingen, 30 % minder naar de GKB en 100 % meer nog niet schuldregelingsrijp. De gemeente is tevreden. Een maatschappelijke kostenbatenanalyse en effecten van deze niet-opgeloste schulden wordt door geen enkele gemeente gemaakt. Extra kosten voor huisuitzetting, (tijdelijke) herhuisvesting, maatschappelijk werk, GGZ etc. komen bij ketenpartners of andere gemeentelijke budgetten. Een financiële, integrale analyse op het moment van toelating bij de GKB ontbreekt. Een besparing van € 3.000,- bij geen toelating tot de GKB, kan voor een gezin met kinderen zo maar een kostenpost voor de gemeente en ketenpartners van € 50.000,- worden. Tel uit je verlies.

Tikkende tijdbom bedreigt financieel systeem en betalingsmoraal

Sommige professionals zijn op de hoogte van de problematiek en alle ketenpartners hebben vele redenen om niets te doen. Op papier is er zelfs geen enkel probleem. Niemand durft zijn nek uit te steken. De financiële branche, de GK-Bank en het maatschappelijk werk dienen hun verantwoordelijkheid te nemen.

Het systeem van schuldoplossingen is failliet. Tezamen met het aantal schulden bedreigt dit het

financiële systeem. De vraag is of de huidige GKB-koninkrijkes nog voldoende vertrouwen krijgen en de expertise hebben om een effectieve doorstart te maken. Oplossingen zijn er. Eerst maar eens consensus bereiken.

Tussen de wal en het schip

Het navolgende overzicht is gebaseerd op het landelijke gemiddelde, dat regionaal sterk varieert. Het gaat niet alleen om schuldeisers, maar ook om het probleem van gemiddeld 14 schuldeisers. Met een schuldhogte van particulieren van ongeveer € 35.000,-.

Op de kade van de haven liggen twee boten. De GKB-boot is een eenvoudige, comfortabele motorboot. De WSNP-boot is een sobere, maar zeewaardige zeilboot waarop je zelf zeilt. Een huishouden heeft gemiddeld 2, 2 personen.

Op de kleine kade staan 198 huishoudens ; op de GKB-boot zitten nog 19 'te stabiliseren'		217
Geen kaartje, vallen van de loopplank, worden in de massa en drukte van de kade geduwd		109

De boot wordt bereikt door		108
Schuldeisers selecteren op de GKB-boot t.b.v. de WSNP-boot	20	
Schuldeisers vallen in het water en verdwijnen via de kade	6	

Op de WSNP-boot	14	
Op de zandbank stranden	4	

Schuldenvrij	10 (50 %)	

De GKB-boot vertrekt met		88
Bij een tussenstop in de eerstvolgende haven stappen uit		40

		48
Te stabiliseren omdat nog niet schuldregelingsrijp ; blijven aan boord		23

Realiseren een : schuldbemiddeling 14; saneringskrediet 8 en betalingsregeling 3		25
Op de zandbank stranden : SB 5 ; SK 2 en BR 1		8

Schuldenvrij GKB	SB 9	SK 6
		BR 2
Schuldenvrij WSNP		

Totaal schuldenvrij		27 (12%)

Het bedrag aan vorderingen is € 7.500.000,-. Met geslaagde en tussentijds beëindigde regelingen wordt bruto 2 – 3 % geïncasseerd. Onder aftrek van 25 % WSNP- en 13 % GKB-kosten. Dit verklaart wel dat schuldeisers niet heel tevreden zijn met hun compensatie. Schuldhebbers weten niet dat de

strengere WSNP, soms een factor 3 meer oplossingen biedt. Zeker met een advocaat als bewindvoerder. De exploitatie van de GKB-boot kost € 400.000,-.

Peter Westen

Onafhankelijk Schuldadviseur®

tel: 06-83160546

19-08-2014

Monitor en nulmeting

- aantal nog te stabiliseren (schuldregelingsrijp) per 01-01
- werkvoorraad van nog in behandeling per 01-01
- aantal aanmeldingen bij uw gemeente geregistreerd en het aantal dat uw uitvoerder registreert
- aantal geplande gesprekken en aantal dat werkelijk gerealiseerd is
- aantal intakes
- aantal nieuwe trajecten
- aantal afgehandelde huishoudens
- aantal WSNP-verzoeken, aantal intrekkingen, niet ontvankelijk, afwijzingen en uiteindelijke toelating tot WSNP
- wat gebeurt er met de huishoudens die uitvallen
- aantal WSNP-verklaringen gespecificeerd t.b.v. dwangsom, moratorium en voorlopige voorziening
- aantallen geslaagde trajecten, intrekkingen, niet ontvankelijk, afwijzingen
- aantal en slagingspercentage van de succesvol doorlopen WSNP-trajecten (finale kwijting /rest-schuld niet meer opeisbaar) van uw gemeente
- aantal WSNP-zaken dat na behandeling, blijft bij uw uitvoerder (SDV) in het minnelijke traject
- aantal schuldebbers dat zich in totaal terugtrekt, na aanmelding en na 'in behandeling genomen'
- aantal schuldeisers dat overgehaald moet worden om te kiezen voor uw SDV i.p.v. de WSNP en het aantal waarbij dit gelukt is
- aantal gerealiseerde schuldbemiddelingsakkoorden (3 jaar reserveren): SB
- aantal gerealiseerde saneringskredieten (directe afkoop met aflossing): SK
- aantal betalingsregelingen (100 % betaling, gespreid in termijnen): BR
- aantal huishoudens met kinderen (en 1 oudergezinnen) aangemeld, met schuldregeling en schuldenvrij. Welk extra budget (landelijk € 80 miljoen) heeft u voor deze categorie ontvangen
- aantal herstructurering van schuldpakketten(door bundeling en gunstiger financiële voorwaarden)
- aantal Duurzame Financiële Dienstverlening (DFD) als maximaal haalbaar en alsnog instroming
- aantal adviezen
- aantal afwijzingen door invoering van klantprofielen/ bezuiniging/ strengere selectie aan de poort
- aantallen en succespercentages (behandeld t.o.v. regeling) hanteert uw SDV voor de producten: SB, SK, BR
- aantallen en slagingspercentages (regelingen t.o.v. geslaagd) na 3 jaar van de producten: SB, SK, BR
- aantal budgettrainingen
- aantal budgetbeheerregelingen op 01-01, gestart, beëindigd en op 01-01 van het volgende jaar
- welk budget heeft u totaal besteed en welk deel voor de uitvoering van het budgetbeheer in de jaren 2009 t/m 2013
- aantal doorverwijzingen naar flankerende hulpinstanties vanwege (nog) niet schuldregelingsrijp
- welke aantallen schuldebbers en budgetten maken daadwerkelijk gebruik van deze flankerende instanties
- welk jaarlijkse budget van flankerende instanties is schuldengerelateerd bij: maatschappelijk werk, sociaal raadsman, woningcorporatie, huisuitzetting , tijdelijke en definitieve herhuisvesting, GGZ en belemmering van re-integratie/participatie
- aantal huisuitzettingen gerelateerd aan schulden, zonder SDV-traject/WSNP-traject of door tussentijdse voortijdige uitval
- gemiddelde maatschappelijke vervolgcosten bespaard door geslaagde schuldregelingen

- gemiddelde maatschappelijke vervolgcosten voor uw gemeente door niet tot stand gekomen schuldregelingen en voortijdig beëindigd
- maakt u als gemeente een integrale kostenbatenanalyse op het beslismoment van toelating tot de schuldhulpverlening
- bent u geïnteresseerd in besparingen door middel van schuldoplossingen complementair of in plaats van de huidige trajecten
- weet u het aantal huishoudens binnen uw gemeente met problematische schulden, dat de afgelopen jaren geen schuldoplossing bereikte
- hoeveel mensen in nazorg
- wat zijn de resultaten van de (opnieuw) ingevoerde integraliteit, maatwerk en vergroting van zelfstandigheid
- kent u het aantal spookburgers in uw gemeente, dat is uitgeschreven uit de GBA om zich te onttrekken aan de gevolgen van hun niet-opgeloste schulden. Onvindbaar voor deurwaarders, incassobureaus en schuldeisers

Peter Westen

Onafhankelijk Schuldadviseur®

02-09-2014